

BREIVIKA STUDENTBARNEHAGE

ÅRSPLAN 2020-21

Innhold

Barnehagens forutsetninger.....	3
Barnehagens egenart	3
Virksomhetsplan 2020-25:	3
Fokusområde 2020-21	4
Kosthold og ernæring.....	4
Samarbeidspartnere.....	4
Fagområdene i rammeplanen	5
Danning gjennom omsorg, lek, læring og deltakelse i demokratiske fellesskap	7
Progresjon	7
Barns medvirkning.....	15
Forebygging av mobbing	15
Overganger.....	16
Når barnet begynner i barnehagen.....	16
Overganger innad i barnehagen.....	16
Barnehage – skole.....	16
Planlegging, dokumentasjon og vurdering	17
Foreldresamarbeid	18
Møter	18
Samarbeidsutvalget.....	18
Forventninger fra barnehagen	18
Aktuelle telefonnummer og nettadresser	19

Årsplanen beskriver barnehagetilbudet i en normalsituasjon. Vi tar forbehold om statlige/regionale/lokale føringer for drift under koronapandemien.

Barnehagens forutsetninger

Vår årsplan består av to deler: Generell del (dette dokumentet) og årshjulet som beskriver innholdet i barnehagen.

Barnehagens egenart

Barnehagen arbeider med prosjekt som metode i det pedagogiske arbeidet. Presentasjon av metoden er å finne i barnehagens profil. *Profilen ligger tilgjengelig for alle på barnehagens nettsider.*

Vår visjon er:

«Klart vi kan!»

Visjonen skal prege de daglige møtene mellom personale, barn, foreldre og andre samarbeidspartnere i barnehagen.

Breivika studentbarnehage består av 5 baser med i år til sammen 69 plasser fordelt slik:

- 12 barn i alderen 0 – 3 år på Rypa
- 12 barn i alderen 0 – 3 år på Kråka
- 9 barn i alderen 0 – 3 år på Måsen
- 18 barn i alderen 3 - 6 år på Ravn
- 18 barn i alderen 3 – 6 år på Sjura

Barnehagen er en moderne og fleksibel barnehage med store baserom og spennende spesialrom, for eksempel forming, vannlek og fysisk fostring. Nærområdet vårt preges av universitetet og flotte naturområder like ved. Studentidrettshallen Kraft og botanisk hage ligger også i nærheten.

Virksomhetsplan 2020-25:

Studentbarnehagene i Norges arktiske studentsamskipnad har utarbeidet en felles virksomhetsplan. Planen bygger på lov om barnehager, rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver og overordna mål og verdier for Norges arktiske studentsamskipnad. Målet med en felles virksomhetsplan er å kunne planlegge faglig over et lengre tidsrom enn årsplanen åpner for og samtidig gi oss mulighet til å skape retning for Studentbarnehagenes felles faglige arbeid. I tillegg skal virksomhetsplanen fortelle foreldrene hvilke verdier og holdninger vi vil formidle til barna deres i våre barnehager. Vi ønsker også at foreldre og barn skal møte de samme verdiene og holdningene uansett hvilke av våre barnehager barna får plass i.

Virksomhetsplanen skal gi personalet klare retningslinjer for hvilke holdninger og grunnverdier som skal prege arbeidet. Den skal bidra til å skape en åpen dialog med foreldrene om barnehagens verdigrunnlag og fungere som en overbygning for årsplanene i Studentbarnehagene. Årsplanen skal sees i sammenheng med virksomhetsplanen.

Virksomhetsplanen er å finne i digital, nedlastbar utgave på våre nettsider.

Fokusområde 2020-21

God alene, best sammen – relasjonsbygging i barnehagen

«I barnehagen skal alle kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.»

(Rammeplan for barnehagen)

Vi skal, gjennom arbeid med prosjekter, lek og barns medvirkning, sørge for at barn får tid og rom for gode relasjoner og felles opplevelser. Personalets rolle i samspillet skal være tema for faglig arbeid og speiles i det daglige arbeidet. *Vi viser til virksomhetsplanen for utfyllende informasjon om fokusområdet.*

Kosthold og ernæring

Vi legger vekt på et sunt og næringsrikt kosthold i barnehagen. Vi serverer frukt og et varmt måltid hver dag. Vi har et ønske om at også matpakkemåltidet barna har med seg hjemmefra baserer seg på sunn og næringsrik mat. Slik får barna mulighet til å bli fortrolige med et variert kosthold.

Måltidene hos oss har også en pedagogisk side. Det betyr blant annet at vi er bevisste på å ha ro og hygge rundt måltidet, og at vi stimulerer til gode samtaler hvor vi både ytrer oss og lytter til hverandre. Det betyr også at vi ønsker at barna skal få oppleve matglede, matkultur og nysgjerrighet i forhold til å smake på ny mat.

Samarbeidspartnere

Barnehagen er praksisbarnehage for barnehagelærerutdanninga ved Universitetet i Tromsø. Dette innebærer at vi med jevne mellomrom har studenter i praksis hos oss. Vi er godkjent lærebedrift og tar imot lærlinger i barne- og omsorgsarbeiderfaget. I tillegg kan vi ha psykologi-, ergoterapi- og fysioterapistudenter samt elever fra oppvekstfag ved Ishavsbyen videregående skole i praksis hos oss. Vi stiller barnehagen til disposisjon for forskning med forbehold om at de forskningsetiske retningslinjene overholdes. Tromsø kommune er tilsynsmyndighet for alle barnehager i kommunen og en naturlig samarbeidspartner. Videre samarbeider vi med andre hjelpeinstanser som Pedagogisk Psykologisk Tjeneste (PPT) og øvrig hjelpeapparat i forhold til enkeltbarn som har spesielle behov. Studentbarnehagene i Tromsø utgjør et eget ressursteam sammen med to sakkyndige fra PPT samt helsesykepleier. Ressursteamet er anonym drøftingsinstans før et barn evt. kan henvises til PPT. Ingen barn drøftes her uten foresattes samtykke.

Fagområdene i rammeplanen

Kommunikasjon, språk og tekst

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Kommunikasjon foregår i et vekselspill mellom å motta og tolke et budskap og å selv være avsender av et budskap. Både den nonverbale og den verbale kommunikasjonen er viktig for å utvikle et godt muntlig språk. Å få varierte og rike erfaringer er avgjørende for å forstå begreper. Å bruke samtale om opplevelser, tanker og følelser er nødvendig for utvikling av et rikt språk. Tekst omfatter både skriftlige og muntlige fortellinger, poesi, dikt, rim, regler og sanger. Viktige sider ved kulturoverføringen er knyttet til kommunikasjon, språk og tekst. Barnehagen er en viktig arena for barns språkutvikling. Her kan barna møte andre barn og voksne gjennom lek, samspill og ulike aktiviteter som kan bidra til å utvikle barnas språk, uansett hvilket morsmål barnet har. Personalet i barnehagen skal ha en ressursorientert tilnærming til flerspråklighet. Språklig mangfold skal møtes med anerkjennelse og ses på som verdifulle ressurser for det enkelte barn, barnegruppen og samfunnet. Utviklingen av morsmålet er, i tillegg til å ha en egenverdi i seg selv, svært viktig også for utvikling av andrespråket. Morsmålet har en sentral rolle i barnets utvikling i norsk som andrespråk.

Kropp, bevegelse, mat og helse

I løpet av småbarnsalderen tilegner barna seg grunnleggende motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, fysiske egenskaper, vaner og innsikt i hvordan de kan ivareta helse og livskvalitet. Barn er kroppslig aktive, og de uttrykker seg mye gjennom kroppen. Gjennom kroppslig aktivitet lærer barn verden og seg selv å kjenne. Ved sanseinntrykk og bevegelse skaffer barn seg erfaringer, ferdigheter og kunnskaper på mange områder. Barns kontakt med andre barn starter ofte med kroppslige signaler og aktiviteter.

Dette har betydning for utvikling av sosial kompetanse. Godt kosthold og god vekslings mellom aktivitet og hvile er av betydning for å utvikle en sunn kropp. Variert fysisk aktivitet både inne og ute er av stor betydning for utvikling av motoriske ferdigheter og kroppsbeherskelse. Aktiv bruk av natur og nærmiljø gir mange muligheter.

Kunst, kultur og kreativitet

Barnehagen må gi barn mulighet til å oppleve kunst og kultur og til selv å uttrykke seg estetisk. De må være sammen om kulturelle opplevelser for å gjøre eller skape noe felles, det bidrar til samhørighet. Barn skaper sin egen kultur ut fra egne opplevelser. Gjennom rike erfaringer med kunst, kultur og estetikk vil barn få et mangfold av muligheter for sansing, opplevelse, eksperimentering, skapende virksomhet, tenkning og kommunikasjon. Fagområdet omhandler uttrykksformer som bildekunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design. Formidling av kunst og kultur bidrar til å skape fortrolighet med og tilhørighet til kulturelle uttrykksformer.

Natur, miljø og teknologi

Naturen gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter til alle årstider og i all slags vær. Naturen er en kilde til skjønnhetsopplevelser og gir inspirasjon til estetiske uttrykk. Fagområdet skal bidra til at barn blir kjent med og får forståelse for planter og dyr, landskap, årstider, vær og naturvitenskapelige fenomener. Det er et mål at barn skal få en begynnende forståelse av betydningen av en bærekraftig utvikling. I dette inngår kjærlighet

til naturen, forståelse for samspillet i naturen og mellom mennesket og naturen. Barnehagen har også en oppgave i å sørge for at barna får gjøre seg erfaringer med, får bruke og utforske, teknologi og redskaper. I dette ligger det også et krav om at barnehagen skal presentere teknologi der barna selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer og etter hvert også utvikler digital dømmekraft.

Etikk, religion og filosofi

Etikk, religion og filosofi er med på å forme våre måter å oppfatte verden og mennesker på. Det vil også prege våre verdier og holdninger. Religion og livssyn legger grunnlaget for etiske normer. Kristen tro og tradisjon har sammen med humanistiske verdier gjennom århundrer preget norsk og europeisk kultur. Norge er i dag et multireligiøst og flerkulturelt samfunn. Barnehagen skal reflektere og respektere det mangfoldet som er representert i barnegruppen, samtidig som den skal ta med seg verdier og tradisjoner i den kristne kulturarven. Den etiske veiledning barnehagen gir barn, må ta hensyn til barnets forutsetninger og det enkelte hjemts kulturelle og religiøse eller verdimessige tilknytning.

Nærmiljø og samfunn

Barns medvirkning i det indre liv i barnehagen kan være første skritt for å få innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet. Den skal legge vekt på å styrke kunnskap om og tilknytning til lokalsamfunnet, natur, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett. Barn skal medvirke i å utforske og oppdage nærmiljøet sitt. Barnas ulike erfaringer fra hjem, omgangskrets og reiser vil kunne gi kunnskap om ulike samfunn. Fagområdet omfatter også medienes betydning for barns hverdag.

Antall, rom og form

Barn er tidlig opptatt av tall og telling, de utforsker rom og form, de argumenterer og er på jakt etter sammenhenger. Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse. Barnehagen har et ansvar for å oppmuntre barns egen utforskning og legge til rette for tidlig og god stimulering.

Danning gjennom omsorg, lek, læring og deltakelse i demokratiske fellesskap

Barnehagen er en integrert del av utdanningsløpet i Norge. Det pedagogiske arbeidet vårt har som utgangspunkt å hjelpe det enkelte barn i gang med en livslang læringsprosess. I arbeidet støtter vi oss på målene som rammeplanen angir. Det er sammenheng mellom disse målene og målene i skolens læreplanverk. Gjennom gode dannelsprosesser blir barn i stand til å glede seg over livet, til å være nysgjerrig og prøvende i forhold til omverdenen og oppleve seg selv som en viktig del av fellesskapet. Danning er selve grunnlaget for en allsidig utvikling og innebærer kyndighet og modenhet for å møte livet – praktisk, sosialt og personlig.

Læring i barnehagen henger nøye sammen med omsorg, lek, vennskap, kommunikasjon og fellesskap. Barn lærer gjennom alt de erfarer og barnehagen skal legge til rette for læring ut fra alle barnas interesser, ønsker og behov. Vi skal styrke barns læring gjennom både formelle og uformelle læringssituasjoner og legge til rette for at barn får oppleve vennskap og fellesskap med andre barn. Et godt tilrettelagt språkmiljø er et viktig grunnlag for arbeidet.

Rommene i barnehagen skal inspirere til læring og utvikling gjennom lek.

Personalet skal møte barna med anerkjennelse, støtte og utfordringer. Vi ønsker at læring hos oss skal være både en individuell og en sosial prosess. Dette betyr at fokus hos personalet skal være på både enkeltindividet og på fellesskapet. Det er også viktig for oss at personalet skal lære *sammen med* barna. Barnehagen skal være en læringsarena også for personalet!

Progresjon

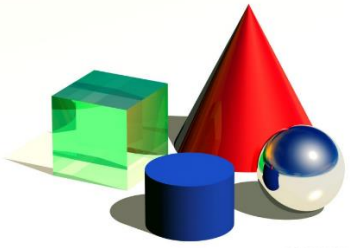
Progresjon i barnehagens arbeid skal sikre alle barn varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Progresjonen, slik den er fremstilt nedenfor, skal tilpasses den enkelte barn og skal bygge på barnas interesser. Samtidig er det en oppgave for personalet å utvide barnas interessefelt, legge til rette for gjentakelse, gjenkjennelse og for fordypning.

0 – 2 år - Bekrefte og anerkjenne barnas uttrykk og signaler, verbalt og nonverbalt - Legge til rette for samhandling - Bruke språket i lek med andre - Eventyr og bildebøker - Oppleve gleden ved å bli lest for og få erfaring med ulike uttrykksformer - Kjenne til eget og andres navn - Rim og regler, sanger og musikk fra ulike kulturer - Enkel dramatisering - Bruke digitale pekebøker - Samtale rundt billedokumentasjon	Kommunika -sjon, språk og tekst Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna - uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter - bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter - videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd - leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord - møter et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttrykksformer - opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale - utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråkuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter.	2 – 3 år - Hjelp til å sette ord på følelser, tanker og meninger - Bruke språket i lek med andre - Førstehåndserfaring med tall og bokstaver - Sanger, bøker, eventyr, fortellinger - Kunne meddele seg verbalt på eget initiativ - Være i kortere dialoger med andre - Ordbilder - Klappe stavelser/rytmen i navnet sitt - Lytte til lyder - Kunne peke ut dagligdagse gjenstander og følge enkle instruksjoner - Kunne holde oppmerksomheten i kortere periode - Få mulighet til å eksperimentere i tegneprogram på datamaskin eller nettbrett
3 – 4 år - Samtale, fortelle, formulere ønsker, meninger og følelser verbalt. - Bruke språket i begynnende rollelek med andre - Fremme ulike språk og dialekter - Lytte til hverandre. Vente på tur - Få kjennskap til bokstaver - Få kjennskap til/forstå ulike begreper - Forstå enkle preposisjoner - Leke med språket - Skrive og tegne bokstaver digitalt	5 – 6 år - Kunne fortelle sammenhengende om opplevelser og erfaringer og sette ord på følelser og meninger - Bruke språket i rollelek med andre - Kunne konsentrere seg om noe over tid og tåle avbrytelser - Kunne skrive navnet sitt - Tallrekke og bokstavene - Lekeskrive - Kunne bruke ulike spørreord - Fortelle vitser - Rime selv - Få mulighet til å påvirke månedens tilbakeblikk/pedagogisk dokumentasjon med bilde eller tekst.	

0 – 2 år - Aktiv bruk av kroppen - Introdusere ord og uttrykk - Bli kjent med omverdenen gjennom fysisk aktivitet og varierte sanseinntrykk. - Introduseres for daglige rutiner som hygiene, spise, hvile - Oppleve glede og fellesskap rundt matbordet. - Bli introdusert med enkle følelsesuttrykk. - Benevne kroppsdelar, og lære litt om kroppen.	Kropp, bevegelse, mat og helse Gjennom arbeid med kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna	2 – 3 år - Bevegelsessanger - Legge til rette for selvstendighetstrening i de hverdagslige rutiner. - Legge til rette for motorisk aktivitet i forskjellige miljøer, inne og ute. - Være ute i all slags vær. - Tørre å smake på ny og ukjent mat. - Være med på å tilberede maten. - Legge til rette for konstruksjonslek. - Øve på turtakning.
3 – 4 år - Førstehåndserfaring med bruk av verktøy - Bruke kroppen aktivt ute i naturen og oppleve glede ved det. - Få erfaring med uteaktiviteter i alle årstidene. - Begynne å gå på ski. - Legge til rette for finmotoriske aktiviteter. - Lære viktigheten av personlig hygiene. - Tørre å smake på ny og ukjent mat. - Få kunnskap om hvor maten kommer ifra. - Øve på å sette grenser for egen kropp. - Introdusere trafikkregler for forgjengere.	opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige - bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt blir kjent med egne behov, får kjennskap til - menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold videreutvikler motoriske ferdigheter, - kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper opplever å vurdere og mestre - risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser - setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av - matvarer og veien fra mat til måltid.	5 – 6 år - Beherske av- og påklledning og holde orden i egne klær. - Selvstendighetstrening og samarbeid med andre. - Skilek - Gode erfaringer med å være ute i naturen og med å utfordre seg selv fysisk. - Kjenne til elementer i et sunt kosthold. - Kjenne til trafikkregler for fotgjengere og syklistler. - Skal gjennomføre hjertesamlingen. - Ha et forhold til personlig hygiene, og viktigheten med dette. - Beherske blyantgrepet.

0 – 2 år - Gjennom sansene skal barna få erfare ulike materialer og redskaper. - Begynnende utvikling av fantasi og skaperglede. - Få kjennskap til ulike digitale verktøy. - Lytte, danse og bevege seg til musikk. - Erfare ulike instrumenter og musiske elementer som melodi tempo og rytme. - Introduseres for dramatisering.	Kunst, kultur og kreativitet Gjennom arbeid med kunst, kultur og kreativitet skal barnehagen bidra til at barna	2 – 3 år - Bruke ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk - Barna skal få oppleve digitale uttrykksformer. - Lytte, danse og bevege seg til musikk. Bli kjent og bruke ulike instrumenter og musiske elementer som melodi, tempo og rytme. - Delta i enkle sangleker med voksne. - Delta i dramatisering med hjelp av konkrete og i samspill med andre barn.
3 – 4 år - Bearbeide sanseinntrykk til egne sanseuttrykk. - Bli kjent med digitale presentasjonsverktøy. - Lytte, danse og bevege seg til musikk. Får erfaring med å uttrykke seg gjennom musikk og instrumenter. - Få øvelse med å bruke fantasi og kreativitet gjennom musikk, dans og drama.	har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer - tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede - bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne - møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre - bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk - opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet.	5 – 6 år - Barna skal utforske ulike kunstneriske og kulturelle uttrykk i skapende virksomhet. - Få erfaring med å lage animasjonsfilm og digitale fortellinger. - Lytte, danse og bevege seg til musikk. Ta i bruk bevegelsessanger og sangleker i hverdagen. - Kunne bruke kroppen til å uttrykke seg selv gjennom musikk, dans og drama.

0 – 2 år - Gå tur i nærområdet. - Se på bilder av kjente dyr og bli kjent med hvilke lyder de lager. - Oppleve glede ved å være ute. - Begynnende erfaring med digitale verktøy	Natur, miljø og teknologi 	2 – 3 år - Utforske naturmaterialer - Lære seg gode holdninger og respekt for naturen - Oppleve undring over naturens mangfoldighet - Kjennskap til de ulike årstidene - Sortere søppel - Være med på diverse gjøremål som klesvask, borddekking osv. - Ta egne bilder - Ta opp lyd med mikrofon, diktafon eller iPad
3 – 4 år - Lære om skiftningene i naturen gjennom årstidenes gang. - Naturfenomener. - Studere/iakta planter, insekter, fugler osv. - Eksperimentere - Få kjennskap til tekniske hjelpemidler og lære hvordan de kan brukes i lek og hverdagsliv. - Bli kjent med å søke på internett og lære om kildekritikk og nettvett. - Overføre bilder til PC. - Førstehåndserfaring med bruk av verktøy. - Bruke naturmaterialer til skapende virksomhet. - Bli kjent med lokal fauna og flora.	Gjennom arbeid med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna - opplever og utforsker - naturen og naturens mangfold - får gode opplevelser med friluftsliv året rundt - opplever, utforsker og eksperimenterer med naturfenomener og fysiske lover - får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen - får kunnskap om dyr og dyreliv - lager konstruksjoner av ulike materialer og utforsker muligheter som ligger i redskaper og teknologi - får kjennskap til menneskets livssyklus.	5 – 6 år - Kunne kle seg etter været - Kjenne igjen former - Kjenne navn på de vanligste trær og planter i nærmiljøet - Få erfaring med naturfagene fysikk, kjemi og biologi - Begynnende forståelse for begrepet bærekraftig utvikling og miljøvern - Få være med på å skape og produsere en digital fortelling - Bruke kart analogt og digitalt - Få kjennskap til menneskets livssyklus

0 – 2 år - Begynnende romlig forståelse gjennom å bruke kropp og sanser til å utforske i rom. - Begynnende forståelse for form og størrelse gjennom lek og utforskning med puslespill, puttekasser, duplo, - Erfaring av telling og mengde gjennom lek, samtaler og hverdagsaktiviteter.	Antall, rom og form Gjennom arbeid med antall, rom og form skal barnehagen bidra til at barna	2 – 3 år - Utvikle språk for rombegreper, f.eks. plasseringsord. - Utvikle ferdigheter i å gjenkjenne ulike former. - Begynnende tallforståelse gjennom daglig erfaring med telling, sammenligning og mengde. - Få erfaring med sortering og kategorisering, gjennom f.eks. rydding.
3 – 4 år - Utvikle romlig språk og forståelse gjennom konstruksjonslek og bevegelsesleker. - Utforske ulike former og mønstre. - Begynnende forståelse for at tall og mengde hører sammen	- oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger - utvikler forståelse for grunnleggende matematiske begreper - leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på - erfarer størrelser i sine omgivelser og sammenligner disse - bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse - undersøker og gjenkjenner egenskaper ved former og sorterer dem på forskjellige måter - undersøker og får erfaring med løsning av matematiske problemer og opplever matematikkglede.	5 – 6 år - Romlig tenkning gjennom erfaringer med orientering og lokalisering. - Begynnende kjennskap til tallsymboler og enkle regnestrategier. - Begynnende kjennskap til matematiske begreper. - Kjenne til kalenderen, årets gang, klokke og tid. - Kjenne til ulike enkle geometriske former. - Matematikkglede og lærelyst!

0 – 2 år - Få kjennskap til empati, det å være god mot andre, og begrepene lei seg, glad og sint. - Oppleve seg sett, hørt og forstått.	Etikk, religion og filosofi Gjennom arbeid med etikk, religion og filosofi skal barnehagen bidra til at barna	2 – 3 år - Kjenne igjen følelser og undre seg over følelsesuttrykk. - Forhandle, dele og forholde seg til konfliktløsning. - Turtaking. - Finne glede i samvær og samspill med andre barn. - Føle ansvar og medvirke i barnehagen. - Bli kjent med ulike tradisjoner og høytider som er representert i barnegruppen. - Medvirke i dokumentasjonsarbeid.
3 – 4 år - Delta i lek og samspill med andre barn. - Vise respekt for andre. - Se egne og andres følelser og behov, og hjelpe hverandre. - Få uttrykke egne følelser og evne til å regulere seg måten de agerer på. - Utvikle evne til å løse konflikter. - Få kjennskap til andre kulturer, gjennom fortellinger, høytider og tradisjoner. - Undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål. - Få forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på.	får kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv - og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.	5 – 6 år - Kunne være i lek og stå i en venns relasjon over lengere tid. - Kunne stille kritiske spørsmål, lytte til andre, uttrykke tanker, og finne svar. - Kunne føre enkel samtale om etiske leveregler, respekt og toleranse. - Ha klare forventninger om å bli sett, hørt og forstått av omgivelsene. - Begynnende forståelse for den enkeltes rettigheter og likeverd. - Kjenne til at alle mennesker er forskjellige og har forskjellige forutsetninger og vise respekt for det. - Etablere et forhold til nettvett og digital danning.

0 – 2 år - Bli kjent med barnehagens nærområde. - Bli kjent med barnegruppa. - Skape tilhørighet til hverandre som gruppe. - Uttrykke egne behov og ønsker gjennom kroppsspråk. - Oppleve at alle har like muligheter.	Nærmiljø og samfunn Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna	2 – 3 år - Bruke området rundt barnehagen. - Delta på turer og arrangementer i nærmiljøet. - Bli kjent med byen vår. - Oppleve glede og mestring gjennom å være ute i naturen. - Begynnende kunnskap om ulike yrker. - Verbalt uttrykke enkle behov og ønsker.
3 – 4 år - Bruke nærmiljøet og samfunnsinstitusjoner som inspirasjon til lek. - Erfare at alle er viktige for fellesskapet. - Erfare at egne handlinger kan påvirke andre. - Orienter seg og ferdes trygt i nærmiljøet. - Bli kjent med lokalkultur og nordnorsk/samisk kultur. - Delta i solidaritetsaksjoner. - Verbalt uttrykke tanker, ønsker og behov om egen barnehagehverdag.	oppmuntres til å medvirke i - egen hverdag og utvikler tillit til deltakelse i samfunnet - erfarer at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse - utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt - blir kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner - blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer - blir kjent med at samene er Norges urfolk, og får kjennskap til samisk kultur - får kjennskap til nasjonale minoriteter.	5 – 6 år - Vite hvor en selv bor og kunne gateadressen sin. - Begynnende kjennskap til FNs barnekonvensjon og menneskerettigheter. - Begynnende kjennskap til nasjonale minoriteter. - Bidra til et levende campus. - Delta på Vennetreff og førskoleklubb. - Lære om viktige aktører i samfunnet. - Delta i samtaler og diskusjoner i hverdagen. - Delta i planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagedagen (lek, førskoleklubb, månedsplan, tilbakeblikk).

Barns medvirkning

Barna skal ha muligheten til å uttale seg om hverdagen sin i barnehagen. Rammeplanen fastsetter at barn jevnlig skal få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barns synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet. Rammeplanen refererer i denne sammenhengen til FNs barnekonvensjon.

Dette innebærer at personalet må være åpne og ha blikk for de innspillene barna kommer med. Disse innspillene kan komme til uttrykk på forskjellige måter, for eksempel gjennom kroppsspråk, handlinger, estetiske uttrykk og gjennom verbalt språk.

Å gi barn rett til medvirkning handler ikke om at barn til enhver tid skal bestemme, men i større grad om å ta barn på alvor gjennom kommunikasjon og handling. Barn skal oppleve tydelige, imøtekommende og ansvarsfulle voksne i barnehagen.

Det er viktig for oss å jobbe videre med å implementere barns rett til medvirkning på alle nivåer i barnehagehverdagen. Derfor har barnehagen en profil som beskriver vår tilnærming til medvirkning.

Profilen er å finne på nettsidene våre.

Basedrift, der barna kan bruke store deler av huset fritt, bidrar positivt i denne prosessen: Barna får flere muligheter til å finne lekekamerater, de får kontakt med hverandre på tvers av basenes aldersgrenser og de får flere lekemuligheter i flere rom med de mulighetene dette fører med seg mht. nye impulser og ideer. Samtidig utnytter vi arealet vårt bedre i og med at vi for eksempel ikke trenger familierom på alle baser. Det igjen åpner for andre muligheter. Vi ønsker å utnytte barnehagens rom aktivt i det pedagogiske arbeidet i barnehagen. At alle barna er trygge på å bruke hele barnehagen og kjenner barn og personale på tvers av basene oppleves som en stor fordel i arbeidet vårt.

Forebygging av mobbing

FNs barnekonvensjon omhandler blant annet barnets rett til utvikling, medvirkning, ikke-diskriminering, omsorg, beskyttelse og selvrealisering. Det pekes spesielt på utvikling av respekt for barnets personlighet, kulturelle identitet, språk og verdier. Mobbing kan hemme en slik utvikling.

Både lov om barnehager og Rammeplanen utdyper barnehagepersonalets ansvar for å motvirke mobbing og rammeplanen legger vekt på språklig og sosial kompetanse som grunnlag for barns aktive deltakelse i fellesskapet.

Sosial kompetanse må ses på som en viktig motvekt til mobbing. Barnehagen skal fremme likeverd, respekt for menneskeverdet og bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet. Gjennom at vi hver høst gjennomfører et prosjektarbeid med utgangspunkt i «identitet», ønsker vi å synliggjøre og speile det mangfoldet barnehagen består av, med tanke på familieformer, livssyn, kultur, språk, osv.

Studentbarnehagene har utarbeidet en egen strategiplan mot mobbing som er en del av barnehagens internkontrollsystem.

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Personalet skal, i samarbeid med foreldrene, legge til rette for at alle barn får en trygg og god start i barnehagen. Vi skal gi det enkelte barn tid til å bli kjent og trygg på basen, på personalet og i barnegruppa. Alle barn og foreldre hos oss får tilbud om å besøke barnehagen før oppstart og vi arrangerer lekegrupper for høstens nye barn og foresatte på forsommeren. Barn og foreldre får en fast kontaktperson som følger deres oppstart spesielt. Vi ønsker å legge til rette for tett og god dialog med foreldrene i det daglige i oppstartfasen. Vi innkaller til foreldresamtale i løpet av barnets første måned i barnehagen. Denne foreldresamtalen har to faste tema: Erfaringsutveksling vedrørende oppstarten og utveksling av forventninger til hverandre mht. barnehagetilbudet.

Mer om oppstart finner dere her: <http://samskipnaden.no/tromso/nyheter/2016-08-23-8-tips-til-en-god-barnehagestart>

Overganger innad i barnehagen

Barnehagen legger vekt på at også bytte mellom baser skal gjennomføres på en trygg og god måte. I så stor grad det er mulig, legger vi til rette for at vennskap og fellesskap skal bevares når barna bytter base. Vi sørger for at barna får tid til å bli kjent med ny base også før overflyttingen finner sted. Dette kan f.eks. gjøres gjennom å bli invitert til lunsj eller å bli med ny base på tur sammen med en kjent voksen. Ved overgang til stor base inviterer vi foreldrene til møte, slik at også dere kan bli litt kjent med rammene der.

Barnehage – skole

Siste år før skolestart oppfordrer vi dere til å besøke skolen barnet skal begynne på for eksempel på ettermiddagstid i løpet av våren. Skolene har også egne opplegg for at barna skal bli kjent med skolen før oppstart.

I barnehagen jobber vi med visse ferdigheter før skolestart. Selvhjelpenhet i rutinesituasjonene, det å kunne omgås andre barn og voksne, det å tørre å stå frem i gruppa og evne til å konsentrere seg om noe over tid er eksempler på områder vi arbeider med gjennom hele barnehageløpet. I tillegg vil vi jobbe spesielt med de eldste barna med tanke på skolestart. Vi har førskoleklubb for de som er inne i sitt siste år i barnehagen før skolestart. Det lages egne periodeplaner for arbeidet i førskoleklubben.

Vi samarbeider med de andre fire studentbarnehagene her i Tromsø om felles førskoletreff som vi har kalt “Vennetreff”. Fellesarbeidet tar utgangspunkt i fagområdene i Rammeplanen og i “Vennekoret” der førskolebarna lager et eget konsertrepertoar. I denne store gruppa jobber vi også for at barn som skal begynne på samme skole kan møtes på tvers av barnehagene.

Rammeplan for barnehager fastsetter barnehagens plass som en del av utdanningsløpet og kravene i forhold til innhold og arbeidsmåter i barnehagen har også skolestart for øyet. Vi ønsker å gjøre vår del av jobben for at det enkelte barn skal være få en god start på skolen

når den tid kommer. Her gir rammeplanens sju fagområder oss føringer for hva barna skal ha fått erfaringer med før skolestart. Gjennom satsningsområdene våre og en aktiv voksenrolle i barnehagens hverdag, har vi som målsetning å skape et miljø som fremmer utvikling og læring i hele barnehageløpet fram mot skolestart. Det er imidlertid viktig at dette arbeidet skjer med utgangspunkt i barnehagepedagogikk og at vi ivaretar barnehagens egenart. Barnehagen skal være mer enn forberedelse til skolestart!

For å sikre at alle barn og foresatte opplever kontinuitet, sammenheng og forutsigbarhet ved overgangen til skolen, fyller barn, foresatte og barnehage i samarbeid ut et skjema med opplysninger om barnet som sendes til skolen før skolestart. Skjema sendes ikke dersom foresatte ikke samtykker.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Fagdage fem dager i året legger føringer for fagutvikling og planlegging i barnehagen som helhet og på den enkelte base. Oversikt over fagdager finner dere til enhver tid på barnehagens nettsider. Årsplandokumentene utgjør grunnlaget for videre planlegging. Alle baser utarbeider månedsplaner.

Observasjon er en viktig forutsetning for arbeidet vi gjør i barnehagen. I denne sammenhengen er det planmessig observasjon vi tenker på. Dette dreier seg om systematisk å samle viten om barnet, barnegruppa, personalet og samspillet mellom disse. Dette skal gjøres for å sikre det enkelte barns trivsel og utvikling.

Årsplanarbeidet, både i forhold til planlegging, innhold og vurdering, skal bygge på bevisst observasjon for å legge forholdene best mulig til rette i forhold til det overordnede målet, det enkelte barns trivsel og utvikling.

Den pedagogiske dokumentasjonen i barnehagen skal fungere som et verktøy for å se hvordan barn lærer. Dokumentasjonen er med på å synliggjøre barns tanker, teorier og kunnskap og den synliggjør på samme måte personalets praksis. I tillegg fungerer dokumentasjonen som foreldrenes mulighet til å «se inn i barnehagen».

Vi dokumenterer arbeidet vårt på ulike måter, for eksempel:

- Månedens tilbakeblikk som alle foresatte får via Transponder.
- Oppslag i barnehagen med bilder og tekst.
- Utstillinger i barnehagen av barnas skapende virksomhet osv.
- Praksisfortellinger og digitale fortellinger.

Vi legger vekt på å bruke dokumentasjonsformer som fremmer barns rett til medvirkning.

Det vurderes på basemøtene for den enkelte base. Evt. justeringer av planer skjer også fra dag til dag ut fra vekslende forutsetninger. Månedsplanene legges og vurderes på basene månedlig. Dokumentasjonsarbeidet vårt, og barnas deltakelse i det, skal være med på å legge føringer for den videre planleggingen. På personalmøtene, en gang hver 6. uke, kan vi bl.a. vurdere gjennomføringen av felles planer og målsettinger for hele barnehagen for en måned av gangen.

Brukerundersøkelser er viktige bidrag i vurderingsarbeidet.

Foreldresamarbeid

De daglige møtene i barnehagen ved bringing og henting danner et viktig grunnlag for de mer formelle formene for samarbeid.

Møter

Foreldremøtet på høsten brukes, i tillegg til informasjon fra barnehagen, til å få inn evt. ideer og innspill fra dere foreldre mht. hva dere ønsker at vi skal legge vekt på i arbeidet. Kom gjerne med tips og ideer underveis også! Vi arrangerer hver høst også introduksjonsmøte for alle nye foresatte i barnehagen. I vårsemesteret legger vi opp til et foreldremøte med faglig innhold.

Foreldresamtalene før jul og på våren konsentrerer seg om det enkelte barn. Barnehagen vil informere om barnets trivsel og utvikling, men det er minst like viktig at dette også er foreldrenes samtale og at dere har muligheten til å være med på å styre innholdet.

Samarbeidsutvalget

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Samarbeidsutvalget skal først og fremst ivareta samarbeidet mellom barnehagen og hjemmene og diskutere barnehagens ideelle grunnlag. Samarbeidsutvalget skal, i samme grad som de fastsetter årsplanen, også være med på å vurdere den.

Det er en selvfølge at alle som skal forholde seg til en plan eller et mål på et eller annet nivå, skal være med på å vurdere arbeidet med den. På denne måten blir alle brukere av barnehagen med i vurderingsarbeidet.

Det gjennomføres valg av representanter til samarbeidsutvalget hver høst. *Oversikt over representanter og kontaklinformasjon til sittende samarbeidsutvalg er å finne på nettsidene våre.*

Forventninger fra barnehagen

At dere:

- Deler informasjon som angår barnets hverdag i barnehagen
- Følger opp beskjeder og bruker Transponder som kommunikasjonskanal
- Melder fravær i Transponder så tidlig som mulig
- Gir beskjed dersom barnet bringes eller hentes av andre
- Bidrar til positiv dialog
- Overholder åpningstider og sier ifra når dere kommer og går
- Ikke bruker mobilen mens dere er i barnehagen
- Ivaretar alle barns sikkerhet gjennom å rygge bilen på plass på parkeringsplassen, slukke motoren og lukke porten etter dere

- Engasjerer dere i innholdet i barnehagen og holder dere oppdaterte
- Sørger for at barnet har klær og utstyr til alle værforhold og nok skiftetøy
- Holder orden i klær og utstyr og sørger for at det er tydelig merket med barnets navn
- Sørger for at matpakken inneholder tilstrekkelig og spiseklar mat.
- Tar drikkeflaske med hjem for vask minimum ukentlig
- Tar det opp med personalet, styrer eller samarbeidsutvalget dersom noe oppleves utfordrende
- Deltar på foreldremøter og foreldresamtaler
- Følger retningslinjene våre for syke barn og barnehage
- Samarbeider om alle barns trivsel og trygghet i barnehagen
- Viser interesse ut over eget barn, ser barnegruppa og barnehagens arbeid og prioriteringer i et helhetsperspektiv
- Snakker med barnet hjemme om opplevelser i barnehagen og bruker månedens tilbakeblikk aktivt.

Aktuelle telefonnummer og nettadresser

Studentsamskipnaden i Tromsø:	77 64 90 00	http://samskipnaden.no/
Barnehageavdelinga:	414 42 630	http://samskipnaden.no/barnehage
Breivika studentbarnehage:	77 64 83 50	http://samskipnaden.no/breivika-studentbarnehage
Spørsmål vedr. barnehageavgift:	76 96 20 02	marita.k.vang@samskipnaden.no

Kontaktinformasjon til styrer og mobilnumre direkte til alle baser, finner dere på våre nettsider. Her finner dere også oversikt over fagdager inneværende barnehageår.